

Βρυξέλλες, 14 Απριλίου 1999
(τοπική ώρα: 20.00)

ΑΤΥΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, ενημερώνοντας τους δημοσιογράφους για τις εργασίες της σημερινής απογευματινής συνόδου του Ατυπου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, είπε τα εξής:

«Κυρίες και κύριοι,

Στο πρώτο τμήμα της σημερινής απογευματινής συζήτησης στη Σύνοδο Κορυφής συζητήσαμε για τις εξελίξεις στο Κόσοβο. Ήταν παρών ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Κόφι Ανάν, ο οποίος αναφέρθηκε στις δηλώσεις που έχει κάνει και την πρωτοβουλία που έχει πάρει.

Στη συνέχεια, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καγκελάριος της Γερμανίας Γκέρχαρντ Σρέντερ έδωσε το λόγο στους παρόντες και υποστηρίχθηκαν τα έλεγνα δύο κεντρικές απόψεις:

- Η πρώτη που εκφράστηκε με διάφορες αποχρώσεις είναι ότι θα πρέπει να διαδραματίσει ρόλο στην επίλυση του προβλήματος ο ΟΗΕ. Άλλοι υποστήριζαν περισσότερο, άλλοι λιγότερο αυτή την άποψη.
 - Η δεύτερη ότι θα πρέπει να συνεχισθούν οι επιχειρήσεις, να επιτευχθούν στόχοι και δεν είναι ανάγκη να υπάρξει ένας συγκεκριμένος ρόλος ή μια πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών.
 - ◆ Η Ελλάδα πιστεύει και το υποστήριξα στη συζήτηση αυτή ότι η ανάμειξη των Ηνωμένων Εθνών είναι απαρχή μιας διαδικασίας, η οποία μπορεί να οδηγήσει στη λύση του προβλήματος, μπορεί να εξασφαλίσει την επιστροφή της ειρήνης στην περιοχή.
 - ◆ Η Ελλάδα θεωρεί ότι το άνοιγμα αυτό προς τα Ηνωμένα Έθνη είναι ένα άνοιγμα που επιτρέπει να ακολουθηθούν νέες διαδικασίες, να βρεθούν νέοι δρόμοι για να ξεπεραστεί η σημερινή κατάσταση.
- Το ποιος θα είναι ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών δεν είναι σαφές από τη συζήτηση. Προκύπτουν, όμως, δύο κύρια σημεία:
- Το πρώτο ότι θα πρέπει να υπάρξει μια ειρηνευτική δύναμη υπό την εποπτεία των Ηνωμένων Εθνών.

- Το δεύτερο ότι, κατά μια μεταβατική περίοδο, θα πρέπει η διοίκηση στο Κόσοβο, η διαχείριση των πραγμάτων στο Κόσοβο να είναι μια διαχείριση, η οποία να έχει την εξουσιοδότηση από τα Ηνωμένα Έθνη. Και από μερικούς παρόντες εκφράστηκε και η επιθυμία η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει σ' αυτό το θέμα μια ιδιαίτερη πρωτοβουλία.
- ◆ Εμείς στη συζήτηση πρώτα απ' όλα τονίσαμε ότι με τη στρατιωτική παρέμβαση, η οποία άρχισε εδώ και 21 μέρες, δεν αποφεύχθηκε η εθνική κάθαρση. Υπάρχουν εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες, υπάρχει ανθρώπινη δυστυχία, υπάρχουν θάνατοι, πείνα και μεγάλη καταστροφή. Οτι οι πρόσφυγες αυτοί οδηγούν σε μια ιδιαίτερα μεγάλη οικονομική επιβάρυνση στα Σκόπια και την Αλβανία, δημιουργούν συνθήκες αποσταθεροποίησης της περιοχής. Και ότι το καθεστώς το οποίο υπάρχει στη Γιουγκοσλαβία, με τη στρατιωτική παρέμβαση, έχει ενισχυθεί, γιατί η αντιπολίτευση έχει ταχθεί με την κυβέρνηση. Επομένως, οι στόχοι που επιδιώχθηκαν από την αρχή είναι στόχοι που δεν επιτεύχθηκαν μέχρι στιγμής. Και γι' αυτό είναι σωστό, είναι επιβεβλημένο, είναι αναγκαίο να υπάρξουν πολιτικές πρωτοβουλίες. Να υπάρξει μια πολιτική συζήτηση γύρω από το θέμα, μια πολιτική παρέμβαση για να μπορέσει να επιτευχθεί μια λύση.
- ◆ Το ερώτημα είναι: Ποιος θα πάρει αυτές τις πολιτικές πρωτοβουλίες; Γιατί πρέπει να είναι πρωτοβουλίες που θα στηρίζονται από περισσότερα κράτη, ώστε να οδηγήσουν σε ένα αποτέλεσμα.
- ◆ Εμείς πιστεύουμε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να διαδραματίσει ρόλο. Και αυτό τόνισε -πέρα από την Ελλάδα- και η Γαλλία με παρέμβαση του Προέδρου Σιράκ.
- ◆ Και ζήτησα από τον Καγκελάριο Σρέντερ να τονισθεί αυτό και στη διάρκεια της σύνοψης που θα κάνει από τα συμπεράσματα της συζήτησης. Η Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εκείνη που θα μπορεί να ενεργήσει σ' αυτή την κατεύθυνση. Αν βέβαια κρίνει ότι πρέπει να εντάξει το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών ή τα Ηνωμένα Έθνη σ' αυτή την προσπάθεια, αυτό θα είναι σωστό. Το αποδεχόμαστε, το χαιρετίζουμε.
- ◆ Επίσης πιστεύουμε ότι θα πρέπει να υπάρξει μια απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, η οποία να διευρύνει τη νομική βάση για την προσπάθεια επίλυσης του προβλήματος. Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, η οποία θα δώσει απαντήσεις σε μερικά ερωτήματα και θα διαγράψει ένα πλαίσιο. Απαντήσεις σε ερωτήματα, όπως ποιο χαρακτήρα θα έχει αυτή η ειρηνευτική δύναμη, αν θα είναι ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών ή όχι, αν θα πρέπει να υπάρξει μια μεταβατική διοίκηση, η οποία θα εξασφαλίσει την επιστροφή των προσφύγων και την ειρήνευση στην περιοχή και πώς θα εγκατασταθεί αυτή η μεταβατική διοίκηση. Και επίσης το θέμα του ποια θα είναι η συνέχεια της διαδικασίας που άρχισε στο Ραμπουγιέ, ποια θα είναι η τελική λύση η οποία θα επιδιωχθεί ή πώς θα πρέπει μάλλον να στοχεύσουμε προς αυτή την τελική λύση.

- ◆ Οσον αφορά αυτή την τελική λύση, εμείς επαναλάβαμε την πάγια ελληνική θέση ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει αλλαγή συνόρων. Και αυτή τη θέση την υποστήριξαν και άλλοι στη συζήτηση.

Ένα πρώτο κεφάλαιο ή ένα σημείο που υποστηρίξαμε ήταν η ανάγκη ενός πολιτικού διαλόγου, η ανάγκη αναζήτησης μιας κατεύθυνσης λύσης με τη συμμετοχή των Ηνωμένων Εθνών και με την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ένα δεύτερο κεφάλαιο ή ένα δεύτερο σημείο είναι η πρωτοβουλία για τα Βαλκάνια. Η Ελλάδα έχει υποστηρίξει την ανάπτυξη μιας πρωτοβουλίας για τα Βαλκάνια. Μιας πρωτοβουλίας που θα είχε διάφορους άξονες: Έναν οικονομικό άξονα, έναν πολιτικό άξονα, που θα βασίζεται στη σκέψη ότι θα πρέπει να υπάρχει μια συμφωνία ανάμεσα στις Βαλκανικές χώρες για τη μη αλλαγή συνόρων, για την προστασία των μειονοτήτων και βεβαίως έναν ανθρωπιστικό άξονα, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της περιοχής. Εμείς έχουμε ήδη δηλώσει ότι θα πάρουμε, για να πετύχουμε αυτή τη νέα προσπάθεια σε σχέση με τα Βαλκάνια, διάφορες πρωτοβουλίες. Θα πραγματοποιηθούν επαφές, βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη αυτές οι επαφές. Θα συναντηθώ αύριο στη Σόφια με τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας Ιβάν Κόστοφ αυτό το θέμα, ώστε να διαμορφώσουμε ένα σχέδιο. Γιατί, βέβαια, αυτή τη στιγμή θα ήταν λίγο πρόωρο χωρίς μια εκτεταμένη συνεννόηση να υπάρξει ένα τέτοιο σχέδιο. Όμως υποστηρίζουμε και την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επιθυμεί μια διάσκεψη γύρω από αυτό το θέμα. Αν μπορεί να γίνει αυτή η διάσκεψη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο το καλύτερο. Εμείς θεωρούμε ότι την όλη προσπάθεια σταθεροποίησης και ειρήνης στα Βαλκάνια θα τη βοηθήσει η προσέγγιση των βαλκανικών χωρών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και ίσως και προς το ΝΑΤΟ.

Τέλος, ένα τρίτο κεφάλαιο, ένα τρίτο σημείο είναι η ανθρωπιστική βοήθεια: Ο καλύτερος συντονισμός αυτής της ανθρωπιστικής βοήθειας. Εμείς σκεπτόμαστε να συγκαλέσουμε μια διεθνή διάσκεψη για το θέμα αυτό στην Αθήνα τις αμέσως επόμενες εβδομάδες, ώστε να υπάρχει μια καλύτερη ενημέρωση και μια καλύτερη κατεύθυνση της όλης προσπάθειας.

Πιστεύουμε ότι αν δουλέψουμε σ' αυτές τις τρεις κατευθύνσεις, πρώτα την πολιτική λύση του προβλήματος με Ηνωμένα Έθνη και Ευρωπαϊκή Ένωση, δεύτερον το νέο σχέδιο για τα Βαλκάνια, τη σταθερότητα, την οικονομική ανάπτυξη και την ειρήνη στα Βαλκάνια και τρίτον, την ανθρωπιστική βοήθεια, το συντονισμό της, την επέκτασή της, την αποτελεσματικότητά της, θα μπορέσουν να ξεπεραστούν τα σημερινά προβλήματα, θα μπορέσει σιγά-σιγά να κλείσει αυτό το μεγάλο τραύμα που έχει ανοίξει και υπάρχει τώρα στα Βαλκάνια.

Η Ελλάδα θέλει πάντα να είναι μια δύναμη ειρήνης, μια δύναμη συνεργασίας. Αυτό τονίσαμε και στη σημερινή συνεδρίαση και τονίσαμε επίσης ότι δεν υπάρχει χρόνος. Η άποψη ότι μπορεί να τραβά αυτή η διαμάχη, αυτή η αντιπαράθεση, ο πόλεμος για πολύ καιρό, είναι μια άποψη που παραβλέπει τα προβλήματα, τις ανάγκες της περιοχής. Παραβλέπει ότι εκεί υπάρχουν άνθρωποι που υποφέρουν και αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε.

Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις»

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ (MEGA): Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω αν μπορείτε να μας πείτε ποιες χώρες τάχθηκαν υπέρ ή κατά της πρωτοβουλίας ή αν μπορείτε να μας δώσετε το συσχετισμό τουλάχιστον αριθμητικά. Αναρωτιέμαι όμως πώς είναι δυνατόν όταν υπάρχουν διαφωνίες στους κόλπους των «15» να ζητηθεί ή και να επιβληθεί στο ΝΑΤΟ ή στις ΗΠΑ μια λύση, όπως μας την περιγράψατε.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Ρουσόπουλε, σας μίλησα για τις δικές μας απόψεις. Εγινε μια συζήτηση και εκεί εξέφρασα τις δικές μας απόψεις. Θέλω να σας αναφέρω ότι και η Γαλλία είχε παραπλήσιες απόψεις. Η Γαλλία π.χ. υποστήριξε ότι θα πρέπει να επιληφθούν τα Ηνωμένα Έθνη και το Συμβούλιο Ασφαλείας, ότι θα πρέπει να υπάρξει μια μεταβατική διοίκηση (χρησιμοποιώ αυτή την έκφραση) για το Κόσοβο, το Συμβούλιο Ασφαλείας να αναθέσει αυτή τη διοίκηση, τη διαχείριση των πραγμάτων για μια μεταβατική περίοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι θα πρέπει να υπάρξει αυτονομία μέσα στο πλαίσιο της Γιουγκοσλαβίας και ότι θα πρέπει να υπάρξει μια συνδιάσκεψη για τα Βαλκάνια, που θα επιδιώξει να αντιμετωπίσει οικονομικά και πολιτικά το θέμα. Δεν ελήφθησαν αποφάσεις το τι θα κάνει η Ε.Ε. Εγινε μια συζήτηση γύρω από το θέμα. Και στη συζήτηση αυτή υποστήριξα αυτές τις απόψεις που σας ανέφερα.

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ: Την ισορροπία μπορείτε να μας πείτε; Οι συσχετισμοί;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οι συσχετισμοί; Μπορώ να πω ότι αρκετές χώρες ήταν για τη δεύτερη άποψη που ανέφερα, δηλαδή ότι θα πρέπει να συνεχισθούν οι επιχειρήσεις έως ότου επιτευχθούν οι στόχοι. Και πολλές από αυτές τις χώρες ανέφεραν τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά με έναν περιθωριακό ρόλο. Εκείνες οι χώρες που έδωσαν έναν σημαντικό ρόλο στα Ηνωμένα Έθνη ήταν κυρίως η Γαλλία, η Ελλάδα και βεβαίως και η Γερμανία.

Ν. ΜΠΕΛΟΣ (ΕΛ. ΤΥΠΟΣ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω το εξής: Η Γερμανία έδωσε σήμερα και λεπτομέρειες αυτού του σχεδίου, αυτής της πρωτοβουλίας που θα αναλάβει...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ο κ. Σρέντερ διευκρίνισε ότι δεν συζητάμε εκεί το λεγόμενο «γερμανικό σχέδιο». Αυτή είναι μια σκέψη-πρόταση της Γερμανίας, αλλά δεν ήταν αντικείμενο συζήτησης σήμερα. Βεβαίως, αυτά που ειπώθηκαν ανταποκρίνονται περίπου σ'αυτά που περιέχονται στο γερμανικό σχέδιο.

Ν. ΜΠΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, να συμπληρώσω την ερώτησή μου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Παρακαλώ.

Ν. ΜΠΕΛΟΣ: Είπε ο κ. Σρέντερ τι σκοπεύει να κάνει τις επόμενες ημέρες ως Προεδρία, ποια είναι τα επόμενα βήματα για την εκτόνωση της κρίσης;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι, δεν ανέφερε. Είναι φανερό ότι είναι σε εξέλιξη μια προσπάθεια. Όλες αυτές οι προσπάθειες γίνονται υπό το φως της δημοσιότητας, γίνονται πολλές επαφές. Το γεγονός ότι ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών βρισκόταν εδώ, το γεγονός ότι η κα Ολμπράιτ συζήτησε με τον κ. Ιβανώφ και αναφέρεται και η ίδια στο γερμανικό κείμενο, το γεγονός επίσης πως ο κ. Σρέντερ ανέφερε και αυτός σήμερα την ανάγκη η Ρωσία να συμμετάσχει, όλα αυτά δείχνουν ότι θα συνεχισθεί αυτή η προσπάθεια. Πρέπει πρώτα να διαμορφωθεί ένα «consensus», μιας συμφωνία γύρω από αυτό το θέμα. Τώρα, βρισκόμαστε -θα έλεγα- σε μια περίοδο όπου οι κύριοι πρωταγωνιστές ψηλαφούν το πρόβλημα και αναζητούν πώς μπορούν να το αντιμετωπίσουν. Και γι' αυτό θέλω να τονίσω ότι αυτή είναι μια αρχή. Ομως, είναι μια σημαντική αρχή. Γιατί αυτό που πριν ήταν αντικείμενο συζήτησης μεταξύ δύο ή τριών χωρών (εμείς για παράδειγμα το είχαμε συζητήσει με τον κ. Σρέντερ αυτό το θέμα) τώρα βγήκε στη δημοσιότητα, πήρε μια έκταση, αλλά δεν σημαίνει βέβαια ότι πρόκειται άμεσα να γίνει πραγματικότητα. Χρειάζονται περαιτέρω βήματα, χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες.

Ν. ΜΕΓΓΡΕΛΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, είπατε μιλώντας για το θέμα της μη αλλαγής συνόρων ότι αρκετές χώρες συμφωνούν με την άποψή μας. Η διατύπωσή σας μου αφήνει το ερωτηματικό, αν υπάρχουν και ευρωπαϊκές χώρες που «φλερτάρουν» με την ιδέα της αλλαγής των συνόρων.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Μερικές χώρες υποστήριξαν ή μια-δύο χώρες υποστήριξαν ότι όσο περνάει ο καιρός και εντείνεται ο πόλεμος, τόσο

πιο δύσκολο θα είναι οι κάτοικοι του Κοσόβου να δεχθούν να είναι μέρος της Γιουγκοσλαβίας.

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ (ΑΠΕ): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν αναμένεται να υπάρξει κάποιο κοινό ανακοινωθέν ή κάποια θέση της Προεδρίας.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν πρόκειται να υπάρξει κοινό ανακοινωθέν. Ο κ. Σρέντερ, σε μια συνέντευξη Τύπου, πρόκειται απλώς να αναφέρει τα σημεία που παρουσιάστηκαν στη συζήτηση.

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ: Υπάρχει ωστόσο ανακοίνωση της Προεδρίας που αναφέρεται σε ένα τέτοιο χαρτί ως σχέδιο. Θα το εγκρίνετε τελικά;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας είπα ότι δεν υπάρχει ανακοίνωση της Προεδρίας. Δεν έχετε τέτοιο χαρτί ως σχέδιο, γιατί δεν υπάρχει σχέδιο. Αυτό το χαρτί στο οποίο αναφέρεσθε φέρει ως τίτλο «σύνοψη της συζήτησης».

Μ. ΣΠΙΝΘΟΥΡΑΚΗΣ: Και μια δεύτερη ερώτηση: Ο κ. Ανάν σκοπεύει ή σας άφησε να εννοηθεί ότι ενδέχεται να επισκεφθεί τον κ. Μιλόσεβιτς και αν εμείς θα υποστηρίζαμε κάτι τέτοιο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι, δεν ανέφερε κάτι τέτοιο.

Κ. ΖΟΥΛΑΣ (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ): Κύριε Πρόεδρε, δεν βρίσκετε αντιφατικό να συναντώνται οι Πρωθυπουργοί των 15 κρατών της Ένωσης, κάποιες φορές να υποστηρίζουν ανοιχτά ότι έχει τραβήξει πάρα πολύ αυτή η ιστορία (όπως μας είπατε και εσείς, υπάρχουν άνθρωποι που ταλαιπωρούνται) και παρά ταύτα ουσιαστικά να μην υπάρχει κάποια απόφαση και τελικώς οι «15» να στηρίζουν την παράταση των βομβαρδισμών;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αντιφατικό σε τι; Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις, διαφορετικές επιδιώξεις, διαφορετικές προσδοκίες. Είναι 15 χώρες, δεν συμφωνούν όλες.

Κ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ (ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ-STAR): Κύριε Πρόεδρε, σήμερα ο Τούρκος ΥΠΕΞ Ισμαήλ Τζεμ ζήτησε να ενταχθεί η Τουρκία στην ομάδα επαφής ως μια σημαντική περιφερειακή χώρα και μέλος του ΝΑΤΟ. Μήπως η Ελλάδα σκοπεύει να κάνει ίδια κίνηση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κατά τη συζήτηση που διεξήχθη πρόσφατα στη Σύνοδο των Υπουργών Εξωτερικών του ΝΑΤΟ και η Τουρκία και η Ελλάδα (και αναφέρω την Τουρκία πρώτη, επειδή την αναφέρατε εσείς) παρουσίασαν το ίδιο αίτημα. Το έχει κάνει αυτό η Ελλάδα.

Β. ΠΕΤΟΥΡΗ (ΝΕΤ): Κύριε Πρόεδρε, με αφορμή την αυριανή επίσκεψή σας στη Σόφια, σκοπεύετε, κάτω από ορισμένες βέβαια προϋποθέσεις, να επισκεφθείτε και άλλες βαλκανικές πρωτεύουσες; Είσαστε αισιόδοξος για την τελική κατάληξη αυτής της προσπάθειας, για την επίλυση δηλαδή του προβλήματος με ειρηνικά μέσα;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρόκειται να επισκεφθώ και άλλες βαλκανικές χώρες προσεχώς. Η σημερινή συζήτηση έδειξε ότι υπάρχουν ακόμα πολλά θέματα ανοικτά, ότι υπάρχουν δυσκολίες. Θα πρέπει να καταβληθεί αρκετά μεγάλη προσπάθεια για να μπορέσουμε να φθάσουμε σε ένα αποτέλεσμα.

Σας ευχαριστώ.